

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Møllergata 12
0179 Oslo
tlf 22 40 58 40
faks 22 41 22 05
www.kanvas.no
org nr 971 272 643

Oslo den 4. mai 2012

Høringsuttalelse: Til barnas beste - Ny lovgivning for barnehagene

Stiftelsen Kanvas viser til høring av NOU 2012: 1 med forslag til ny lovgivning for barnehagene.

Høringsuttalelse fra Kanvas fremkommer over de neste sider.

Vennlig hilsen
stiftelsen Kanvas

Robert Ullmann
daglig leder

Høringsuttalelse: Til barnas beste - Ny lovgivning for barnehagene

Små barn - store muligheter

Vi lærer fra vi er født. Og vi lærer mest de første seks årene av livet. Det gjør barnehagen til samfunnets viktigste sosialiseringsarena. Den erkjennelsen legger listen for Kanvas' ambisjoner.

Skal barnehagen fungere som meningsfull arena der barna skal bygge ferdigheter, kunnskap og holdninger som er nødvendige for livslang læring, må det pedagogiske opplegget holde høy kvalitet og ha klare mål.

Som ideell stiftelse driver Kanvas ikke butikk, men pedagogikk: vi er en kunnskapsbedrift med engasjerte, dynamiske og profesjonelle mennesker med et oppdrag som går ut på å gjøre hvert enkelt barns utvikling og oppvekstvilkår best mulig. Det er tillitskontrakten vi inngår med småbarnsforeldrene.

I tillegg til denne kjernevirksomheten, driver Kanvas egne forsknings- og utviklingsprogrammer for å styrke kunnskapen, og vi gjennomfører kompetanseutviklingsprogram for å dele denne.

Det handler kort og godt om å ta de minste på største alvor; det handler om å gi små barn store muligheter.

I vårt 26. driftsår 2012 driver Kanvas 56 barnehager fordelt på 10 kommuner i Øst- og Vest-Norge. Vi er arbeidsgiver for nærmere 1000 medarbeidere.

Generelle betraktninger

Kanvas mener utvalget kunne ha involvert en egen gruppe barn, for å la barna medvirke i utformingen av rammebetingelsene som er ment å være til barnas beste.

Kanvas støtter hensikten bak NOU 2012: 1. En gjennomgang av barnehageloven med forskrifter for å se om styringsverktøy er tilpasset dagens og fremtidens barnehagesektor, mener vi er viktig. Kanvas har erfart at det er en reell utfordring for sektoren å oppnå et likeverdig tjenestetilbud med høy kvalitet i alle barnehager. Eksempelvis var det mellom to kommuner som grenser til hverandre hele 17 % i forskjell på tilskudd Kanvas mottok i 2011 for små barn.

Tilskuddsatsene er basert på kommunens gjennomsnittskostnader i en sektor der lønn og arbeidsvilkår er relativt harmonisert gjennom tariffavtaler. Vi tolker derfor forskjellen i tilskudd som to kommuners ulike satsing på kvalitet og innhold i tjenestetilbudet.

Vi mener forslaget til ny lovgivning for barnehage inneholder mange konkrete tiltak som vil bidra til å øke kvaliteten ytterligere for barnehagene i Norge. Samtidig ser vi at realismen i forslagene avhenger av lokale myndigheters evne til å omsette barnehageloven med forskrifter i praksis. Kanvas mener derfor det er særskilt viktig at tilsynsmyndighetene har den nødvendige kompetanse og de nødvendige ressurser til å utøve sine oppgaver. Kanvas mener det bør etableres en minimum kvalitetsstandard for norske barnehager som barnehageeier og tilsynsmyndighet forholder seg aktivt til. En slik kvalitetsstandard bør inneholde kriterier for et systematisk pedagogisk tilbud. Dette skal dokumentere barnehagens reelle leveranse i forhold til rammeplanens fagområder. I tillegg er det behov for en minimum kvalitetsstandard for kompetansekrav til bemanningen, pedagogtetthet og kvalitetskrav til byggets og uteområdets beskaffenhet. Kanvas støtter derfor departementets planer om utvikling av et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem.

Kanvas' innstillinger

NOU 2012: 1 er et omfattende dokument. Våre kommentarer nedenfor er knyttet til de områder Kanvas mener er spesielt viktig å belyse.

Kapittel I. Barnehagens formål og innhold

§ 3 Barnehagens innhold

- Loven blir utydelig når rammeplanen omtales. Først beskrives at departementet fastsetter rammeplanen som stiller krav til barnehagens innhold og oppgaver. Så slås det fast at rammeplanen kan tilpasses lokale forhold og at samarbeidsutvalget for hver barnehage til sist skal fastsette en årsplan med rammeplanen som utgangspunkt.

Dette mener vi kan føre til en utvanning av det pedagogiske tilbudet. Det bør stilles, som nevnt ovenfor, tydelige kriterier for en minimum kvalitetsstandard dersom rammeplanen skal tilpasses lokale forhold.

Samarbeidsutvalget har sjelden den nødvendige kompetansen om rammeplanen. Derfor mener vi det er mer korrekt at samarbeidsutvalget "gjøres kjent med en årsplan" fremfor "fastsetter en årsplan".

Kapittel II. Barns rettigheter

§ 6 Barns rett til plass i barnehage

- Kanvas mener garantien ekskluderer noen barn fra en rett til plass i barnehage. De barn som er født på høsten etter utgangen av august må i praksis vente til neste høst før de oppnår en rett til plass. Kanvas foreslår at det gis rett til plass i barnehage innen tre måneder etter at barnet har fylt ett år.

§ 7 Barns rett til medvirkning

- Kanvas mener barns rett til medvirkning bør utdypes. Vi synes det er viktig å få frem at barns rett til medvirkning har sin forankring i FNs barnekonvensjon. I tillegg mener vi at barns rett til medvirkning bør begrunnes i forhold til hvordan barn lærer. Eksempelvis kan ikke voksne overføre sin kunnskap direkte til barn, barn må selv bygge opp sin forståelse ved å være medvirkende og deltagende i egen læringsprosess.

§ 8 Rett til godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø

- Kanvas mener at dersom barnehagen oppdager sider ved barnehagemiljøet som kan ha negativ virkning for barnas helse og sikkerhet, skal barnehagen straks iverksette tiltak, samt varsle tilsynsmyndigheter og foreldrene.

§ 9 Det fysiske miljøet

- Kanvas mener at foreldrerådet eller samarbeidsutvalget sjelden har den nødvendige kompetansen for å identifisere mangler ved det fysiske miljøet. Kanvas mener derfor at det er tilsynsmyndigheten og ikke foreldrerådet eller samarbeidsutvalget som kan kreve tiltak for å rette på mangler.

§ 10 Det psykososiale miljøet

- Kanvas mener at foreldrerådet eller samarbeidsutvalget sjelden har den nødvendige kompetansen for å identifisere mangler ved det psykososiale miljøet. Derfor mener vi at det er tilsynsmyndigheten og ikke foreldrerådet eller samarbeidsutvalget som kan kreve tiltak for å rette på mangler.

Kapittel VII. Bestemmelser om barnehagens personale

Det er bred enighet om at barnehagens personale er den viktigste innsatsfaktoren for å skape kvalitet. Derfor synes vi det er naturlig at "Bestemmelser om barnehagens personale" plasseres som kapittel III i lov om barnehager etter "Barnehagens formål og innhold" og "Barns rettigheter".

§ 32 Barnehagens grunnbemanning

- Kanvas støtter forslaget om bemanningskrav 1:3 når barn er under tre år og 1:6 når barn er over tre år. Kanvas støtter også forslaget til bemanningskrav om minimum 50 % førskolelærere. Dette er ambisjoner som ligger langt utenfor hva som praktiseres i dag. Det er også langt utenfor hva dagens finansierungsordning støtter. Derfor forutsetter Kanvas at det gis de nødvendige midler for å implementere bemanningskravene.
- Når det gjelder kravet om at 25 % av barnehagens grunnbemanning skal være barne- og ungdomsarbeidere, mener Kanvas at barnehageeier må kunne stå fritt til selv å vurdere hva slags utdanning grunnbemanningen skal ha utover kravet til førskolelærerutdanning.

§ 33 Barnegruppen

- Kanvas mener dette er et overflødig punkt, fordi det i stor grad dekkes av foregående paragraf. I tillegg mener vi denne bestemmelsen vanskelig kan følges opp i praksis. I praksis vil det være svært mange ulike behov for å tilpasse barnegrupper i forhold til barnas alder, byggets størrelse og rominndeling, og i forhold til de forskjellige aktiviteter fra dag til dag.

Kapittel III. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Kanvas mener det er viktig at foreldre tildeles roller som samsvarer med å være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Slik blir det en sammenheng mellom hva som foregår i barnehagen og i hjemmet.

Kanvas' erfaring er at foreldre verken ønsker eller har den nødvendige kompetansen for å fastsette en årsplan eller identifisere mangler ved det fysiske og det psykososiale miljøet. Foreldre ønsker seg et tett samarbeid og dialog knyttet til sitt eget barn. De ønsker seg innsikt om barnets utvikling den tiden barnet er i barnehagen, og de ønsker en forståelse for innholdet i sitt barns hverdag.